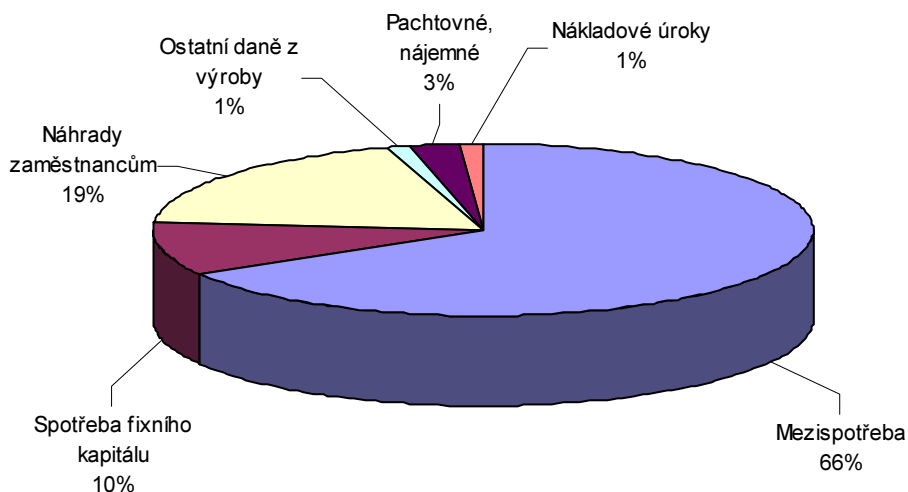

6. Spotřeba výrobních faktorů – náklady zemědělského odvětví

Spotřeba výrobních faktorů je agregací položek vzniklých bilančním pojetím struktury souhrnného zemědělského účtu, kde do odvětví vstupují zdroje, které jsou bilančovány jejich užitím. Konečným výsledkem bilance je podnikatelský důchod.

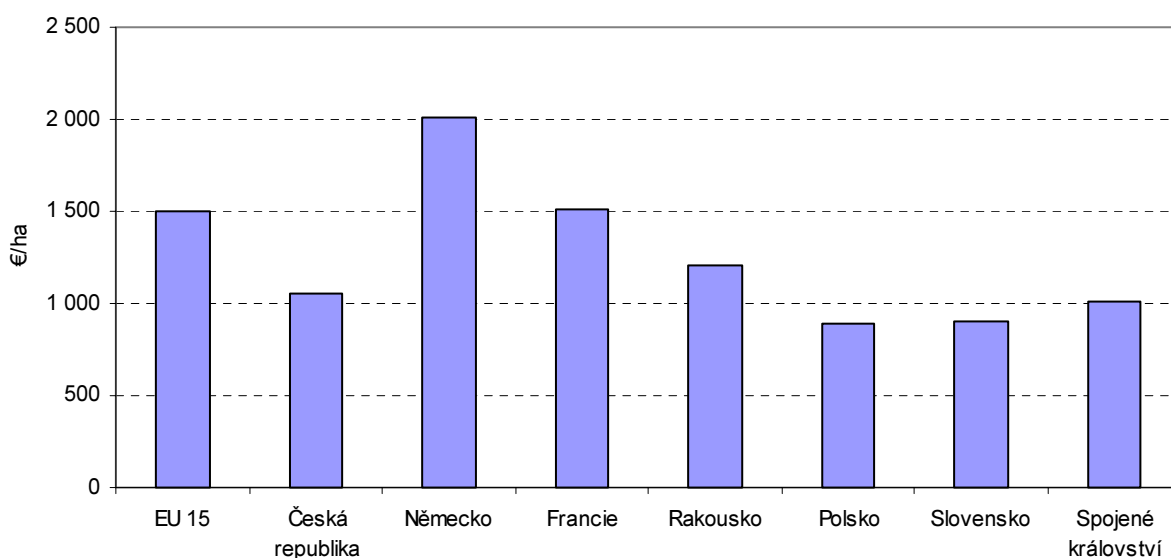
Spotřeba výrobních faktorů či náklady v pojetí analýzy zahrnují mezispotřebu, spotřebu fixního kapitálu, ostatní daně z výroby, náhrady zaměstnancům, pachtovné placené a nákladové úroky.

Graf 9 Spotřeba výrobních faktorů v ČR 2008

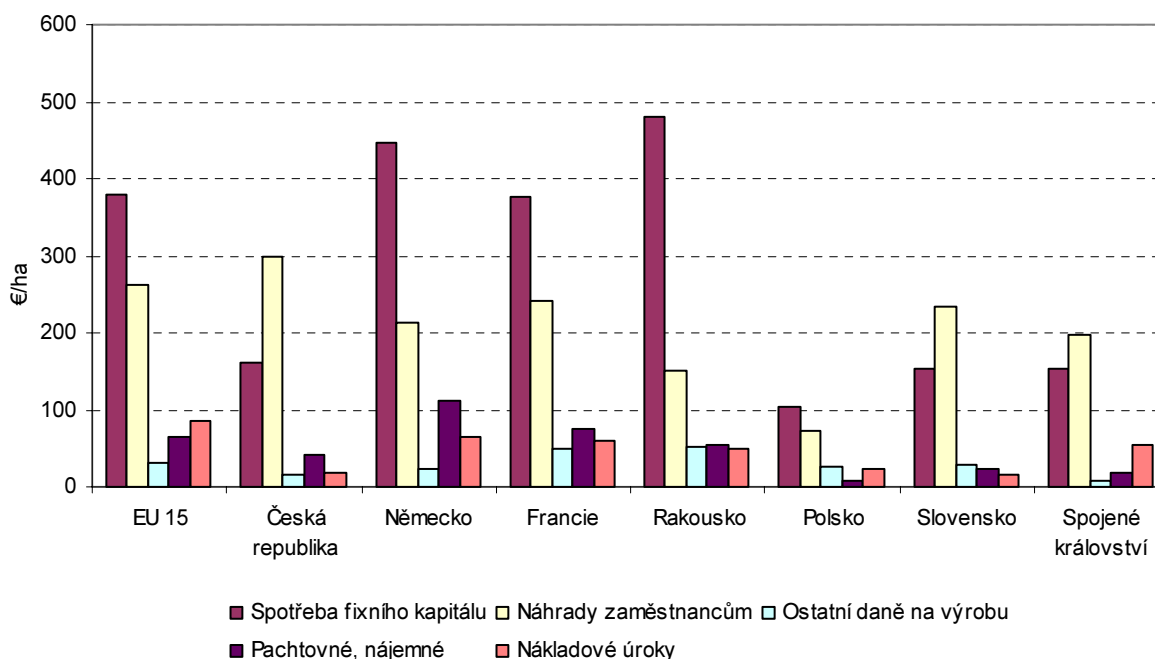

Struktura a velikost spotřeby výrobních faktorů předurčují efektivnost tvorby hodnoty v zemědělství. Na spotřebě výrobních faktorů se v roce 2008 nejvíce podílela mezispotřeba (66 %), následují náhrady zaměstnancům (19 %), spotřeba fixního kapitálu (10 %) a pachtovné (3 %). Ostatní daně z výroby a nákladové úroky byly v českém zemědělství relativně malou položkou.

Graf 10 Mezispotřeba na hektar obhospodařované půdy v roce 2008

Graf 11 Spotřeba výrobních faktorů na hektar obhospodařované půdy v roce 2008

Jednotlivé sledované státy se významně liší ve struktuře užití výrobních faktorů. Na celkové spotřebě se uplatní především položky mezispotřeba, spotřeba fixního kapitálu a náhrady zaměstnancům. Pro české zemědělství jsou charakteristické vysoké náhrady zaměstnancům na hektar. Tento stav je způsoben vysokým stavem placené pracovní síly (zaměstnanců) a souvisejícími náklady na pracovní sílu, viz kapitola Náhrady zaměstnancům.

Tab. 16 Spotřeba výrobních faktorů na hektar obhospodařované půdy v roce 2008

	€/ha							
	EU 15	Česká republika	Německo	Francie	Rakousko	Polsko	Slovensko	Spojené království
Mezispotřeba	1 503,4	1 054,1	2 012,7	1 515,3	1 205,9	894,6	903,6	1 011,4
Spotřeba fixního kapitálu	379,3	160,1	447,1	375,8	481,7	104,2	152,9	152,8
Náhrady zaměstnancům	261,9	299,3	214,0	241,7	149,9	71,9	234,5	196,8
Ostatní daně z výroby	31,4	15,9	23,8	50,4	52,6	27,0	29,7	8,3
Pachtovné, nájemné	63,9	40,4	111,9	75,4	53,5	8,3	23,9	19,4
Nákladové úroky	85,4	17,9	65,3	58,7	49,2	23,4	16,5	53,5

Tab. 17 Podíl spotřeby výrobních faktorů na produkci zemědělského odvětví ČR

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mezispotřeba	%	71,1	65,6	73,5	74,8	72,1	78,3
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p.b.	x	-5,5	2,4	3,7	1,0	7,2
Spotřeba fixního kapitálu	%	11,5	10,2	12,6	13,2	11,3	11,9
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p.b.	x	-1,3	1,1	1,7	-0,2	0,4
Náhrady zaměstnancům	%	20,1	16,6	19,6	20,1	17,6	22,2
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p.b.	x	-3,6	-0,5	0,0	-2,5	2,1
Ostatní daně na výrobu	%	4,2	3,6	1,5	1,4	1,2	1,2
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p.b.	x	-0,6	-2,7	-2,8	-3,0	-3,0
Pachtovné, nájemné	%	2,3	2,2	3,0	3,2	2,9	3,0
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p.b.	x	-0,1	0,7	0,9	0,6	0,7
Nákladové úroky	%	1,8	1,2	1,5	1,5	1,3	1,3
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p.b.	x	-0,6	-0,4	-0,3	-0,5	-0,5

Tab. 18 Podíl nákladů na produkci zemědělského odvětví v roce 2008

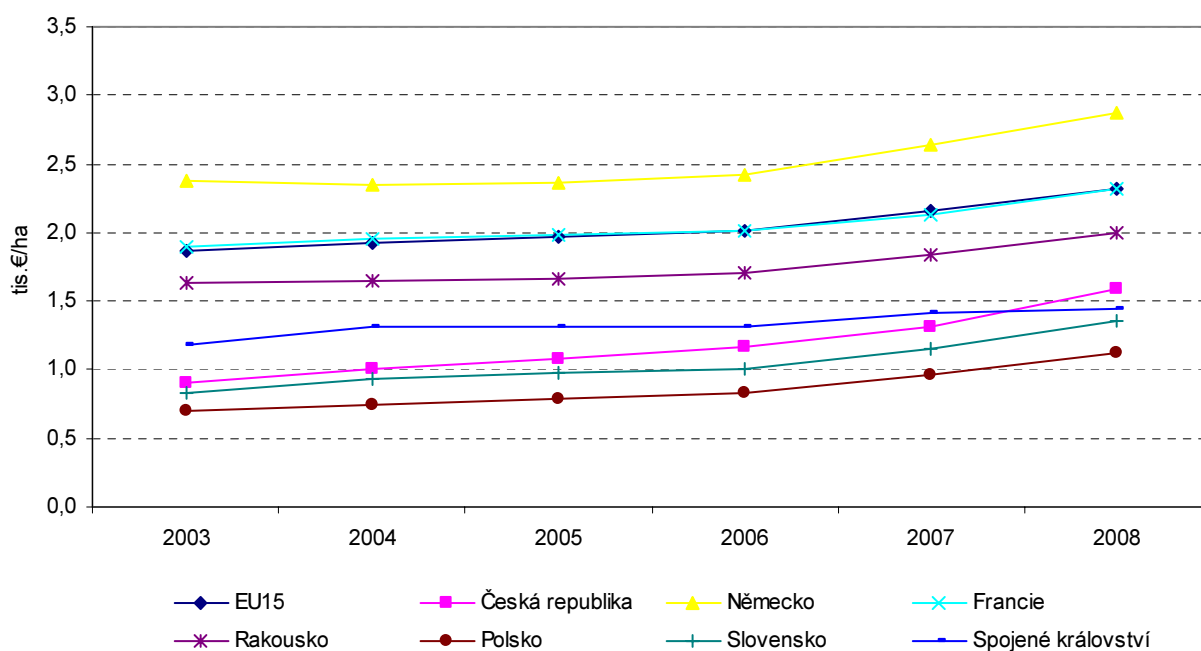
	%							
	EU 15	Česká republika	Německo	Francie	Rakousko	Polsko	Slovensko	Spojené království
Mezispotřeba	59,9	78,3	70,4	60,5	57,1	63,5	72,3	66,1
Spotřeba fixního kapitálu	15,1	11,9	15,6	15,0	22,8	7,4	12,2	10,0
Náhrady zaměstnancům	10,4	22,2	7,5	9,7	7,1	5,1	18,8	12,9
Ostatní daně na výrobu	1,3	1,2	0,8	2,0	2,5	1,9	2,4	0,5
Pachtovné, nájemné	2,5	3,0	3,9	3,0	2,5	0,6	1,9	1,3
Nákladové úroky	3,4	1,3	2,3	2,3	2,3	1,7	1,3	3,5

Tab. 19 Struktura nákladů v roce 2008

	%							
	EU 15	Česká republika	Německo	Francie	Rakousko	Polsko	Slovensko	Spojené království
Mezispotřeba	64,7	66,4	70,0	65,4	60,5	79,2	66,4	70,1
Spotřeba fixního kapitálu	16,3	10,1	15,6	16,2	24,2	8,8	11,2	10,6
Náhrady zaměstnancům	11,3	18,9	7,4	10,4	7,5	6,4	17,2	13,6
Ostatní daně na výrobu	1,4	1,0	0,8	2,2	2,6	2,4	2,2	0,6
Pachtovné, nájemné	2,7	2,5	3,9	3,3	2,7	0,7	1,8	1,3
Nákladové úroky	3,7	1,1	2,3	2,5	2,5	2,1	1,2	3,7

Hodnota mezispotřeby českého zemědělství byla nižší než ve starších státech EU a v roce 2008 tvořila 78,3 % produkce zemědělského odvětví a 66,4 % celkových nákladů. Náhrady zaměstnancům dosahují 22,2 % produkce zemědělského odvětví a představují 18,8 % nákladů. Spotřeba fixního kapitálu byla 11,9 % produkce a 10,1 % nákladů zemědělského odvětví. Vliv pachtovného s podílem 3,0 % na produkci a 2,5 % na nákladech byl spolu s ostatními daněmi a nákladovými úroky na celkovém výsledku hospodaření méně významný.

Dynamika spotřeby výrobních faktorů České republiky - nákladů zemědělského odvětví – vykázala průměrné tempo růstu 1,11, což byla po Polsku (1,12) druhá nejvyšší hodnota. Slovensko vykázalo průměrné tempo růstu nákladů 1,08. Ostatní sledované státy, včetně EU 15, měly ukazatel ve shodné výši 1,04.

Graf 12 Náklady na hektar obhospodařované půdy

6.1. Spotřeba fixního kapitálu

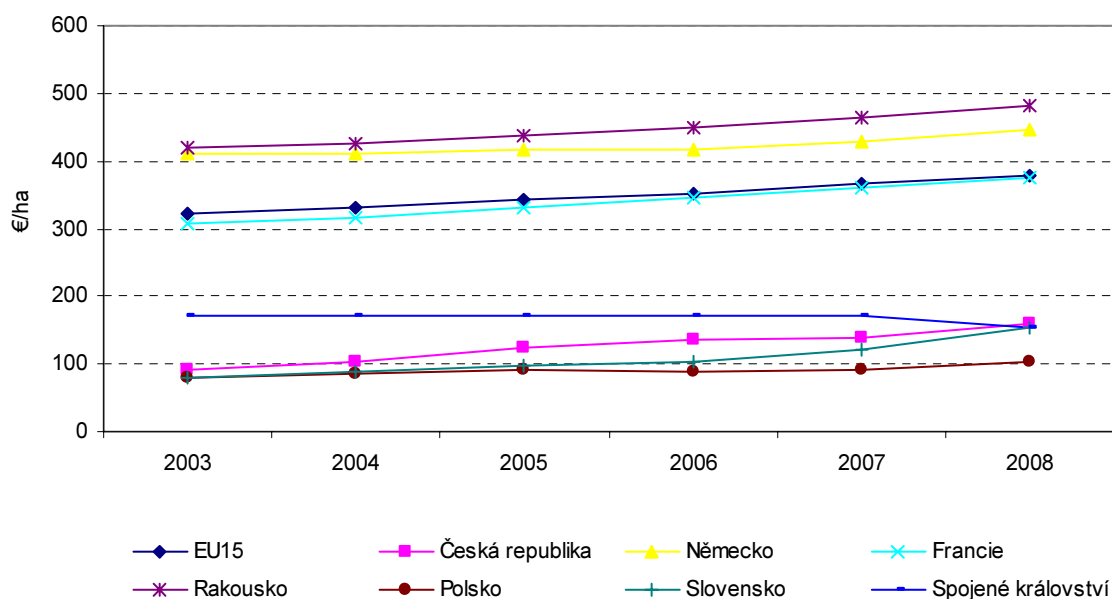
Spotřeba fixního kapitálu zobrazuje úbytky fixního kapitálu v důsledku opotřebení. Spotřeba fixního kapitálu není založena na účetním ani daňovém základu. Je počítána na základě pravděpodobnosti vyřazení dlouhodobého majetku při použití lineární sazby.

Spotřeba fixního kapitálu je rozdílem mezi hrubým a čistým pojetím přidané hodnoty a hrubým a čistým pojetím tvorby fixního kapitálu. Je tak spojovacím článkem mezi kapitálovým účtem a účtem výroby.

Tab. 20 Spotřeba fixního kapitálu na hektar obhospodařované půdy

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
EU15	€/ha	321	331	342	353	367	379
Bazický index	%	100,0	103,2	106,8	110,0	114,4	118,3
Česká republika	€/ha	93	103	123	135	139	160
Bazický index	%	100,0	110,3	131,3	144,1	149,3	171,4
Německo	€/ha	412	412	416	418	430	447
Bazický index	%	100,0	100,0	100,9	101,4	104,3	108,4
Francie	€/ha	306	317	332	346	361	376
Bazický index	%	100,0	103,7	108,5	113,0	117,9	122,8
Rakousko	€/ha	419	425	437	449	465	482
Bazický index	%	100,0	101,5	104,3	107,3	111,0	115,0
Polsko	€/ha	79	85	92	88	91	104
Bazický index	%	100,0	107,7	115,7	110,7	115,2	131,4
Slovensko	€/ha	81	88	97	104	121	153
Bazický index	%	100,0	108,9	119,7	129,0	150,2	189,4
Spojené království	€/ha	170	172	172	172	172	153
Bazický index	%	100,0	100,7	101,2	100,9	101,2	89,7

Graf 13 Spotřeba fixního kapitálu na hektar obhospodařované půdy

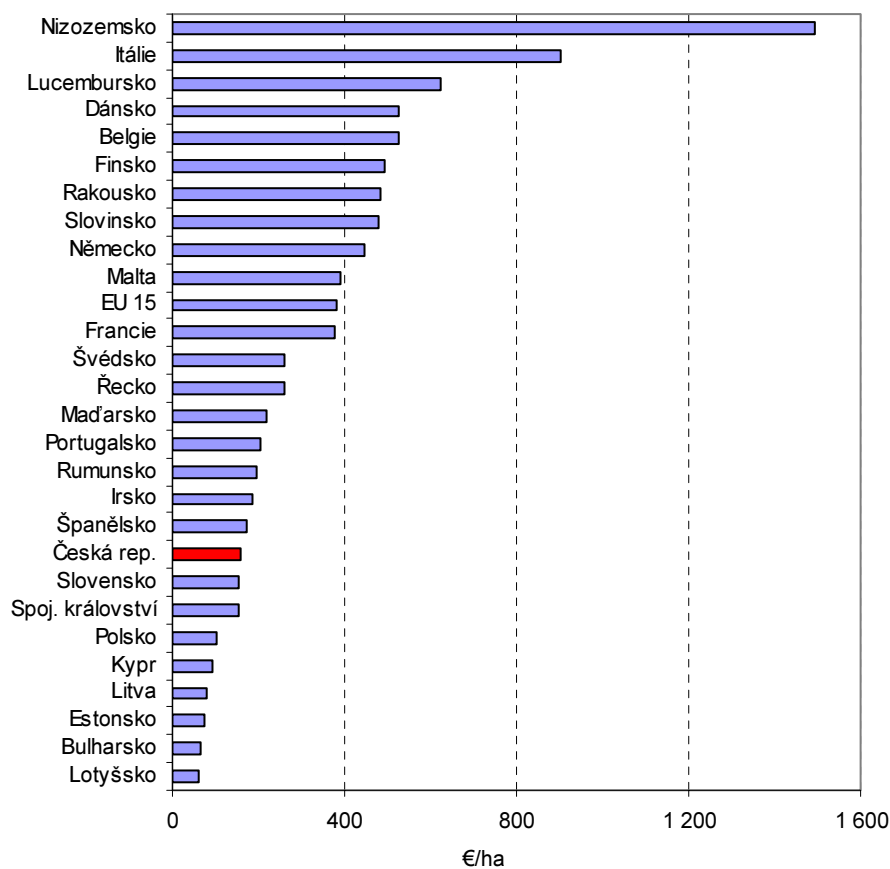

Tab. 21 Podíl spotřeby fixního kapitálu na produkci zemědělského odvětví

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
EU15	%	14,0	13,9	15,2	15,9	15,3	15,1
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-0,1	1,3	1,9	1,3	1,2
Česká republika	%	11,5	10,2	12,6	13,2	11,3	11,9
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-1,3	1,1	1,7	-0,2	0,4
Německo	%	17,2	15,9	18,2	17,8	16,0	15,6
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-1,4	1,0	0,6	-1,2	-1,6
Francie	%	13,6	13,6	14,4	15,6	14,9	15,0
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	0,0	0,8	2,1	1,3	1,4
Rakousko	%	23,7	23,5	26,1	25,5	23,3	22,8
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-0,2	2,4	1,8	-0,4	-0,9
Polsko	%	9,7	8,7	9,0	8,2	7,1	7,4
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-1,0	-0,7	-1,5	-2,6	-2,3
Slovensko	%	10,6	9,5	10,7	11,2	11,6	12,2
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-1,2	0,1	0,6	1,0	1,6
Spojené království	%	12,0	11,3	13,1	13,0	12,2	10,0
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-0,7	1,2	1,1	0,2	-2,0

Spotřeba fixního kapitálu v České republice v roce 2008 tvořila 11,9 % produkce zemědělského odvětví. Úroveň spotřeby fixního kapitálu na hektar obhospodařované půdy je pod poloviční úrovní Německa, Francie i průměru EU, což koresponduje s úrovní tvorby hrubého fixního kapitálu. Průměrné tempo růstu spotřeby fixního kapitálu je 1,12; průměrné tempo růstu tvorby hrubého fixního kapitálu je 1,16.

Graf 14 Spotřeba fixního kapitálu na hektar obhospodařované půdy v roce 2008

6.2. Náhrady zaměstnancům

Náhrady zaměstnancům jsou odměnou placené pracovní síly v zemědělství. Jsou sledovány jako náklady na jednotku placené pracovní síly a vyjadřují odměnu jednoho přepočteného pracovníka za kalendářní rok. Podíl náhrad zaměstnancům na produkci zemědělského odvětví vypovídá, jakou část hodnoty produkce zemědělského odvětví odčerpají náhrady zaměstnancům. Česká republika vykazuje vysoký stav placené pracovní síly na úkor neplacené pracovní síly. Při stejných náhradách zaměstnancům na jednotkovou placenou pracovní sílu (zaměstnanec) vykáže odvětví se stejným **celkovým** vstupem pracovní síly, ale s vyšším podílem placené pracovní síly, přiměřeně vyšší náhrady zaměstnancům a současně přiměřeně nižší podnikatelský důchod na hektar obhospodařované půdy, viz kap. Podnikatelský důchod. Náhrady zaměstnancům jsou v tomto smyslu s podnikatelským důchodem komplementární.

Tab. 22 Náhrady zaměstnancům na vstup placené pracovní síly

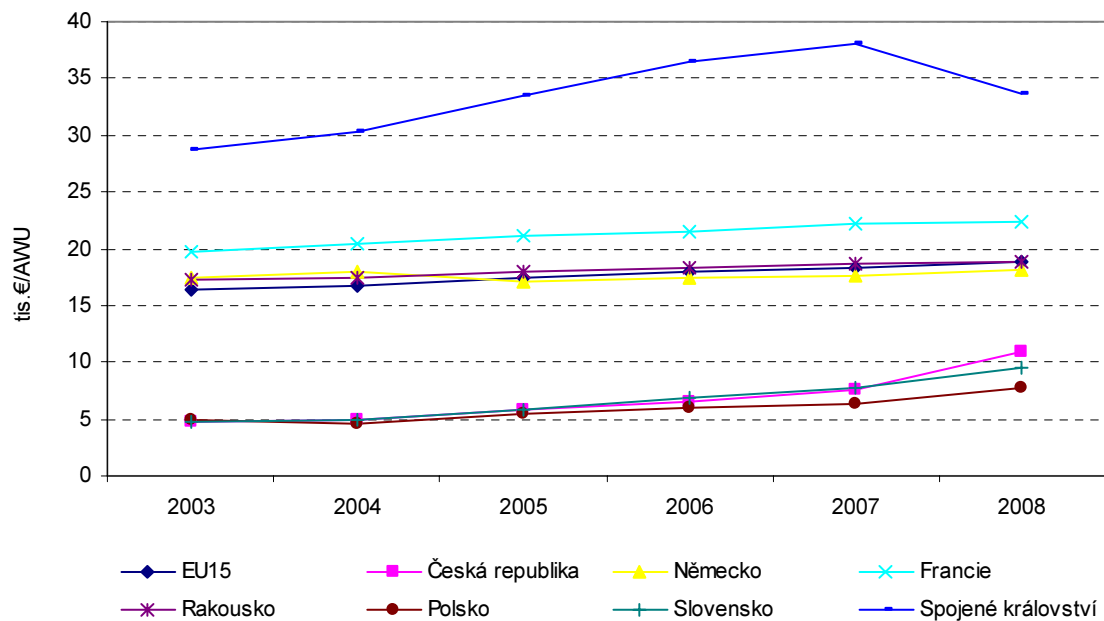
		2003	2004	2005	2006	2007	2008
EU15	€/AWU	16 320	16 707	17 496	18 019	18 356	18 771
Bazický index	%	100,0	102,4	107,2	110,4	112,5	115,0
Česká republika	€/AWU	4 684	4 978	5 900	6 582	7 660	10 957
Bazický index	%	100,0	106,3	126,0	140,5	163,5	233,9
Německo	€/AWU	17 398	17 927	17 038	17 494	17 551	18 204
Bazický index	%	100,0	103,0	97,9	100,6	100,9	104,6
Francie	€/AWU	19 691	20 518	21 228	21 527	22 155	22 306
Bazický index	%	100,0	104,2	107,8	109,3	112,5	113,3
Rakousko	€/AWU	17 272	17 473	17 903	18 370	18 748	18 808
Bazický index	%	100,0	101,2	103,6	106,4	108,5	108,9
Polsko	€/AWU	4 965	4 540	5 481	5 904	6 420	7 738
Bazický index	%	100,0	91,4	110,4	118,9	129,3	155,9
Slovensko	€/AWU	4 762	4 862	5 807	6 830	7 836	9 463
Bazický index	%	100,0	102,1	121,9	143,4	164,6	198,7
Spojené království	€/AWU	28 663	30 290	33 513	36 463	38 019	33 721
Bazický index	%	100,0	105,7	116,9	127,2	132,6	117,6

Tab. 23 Podíl náhrad zaměstnancům na produkci zemědělského odvětví

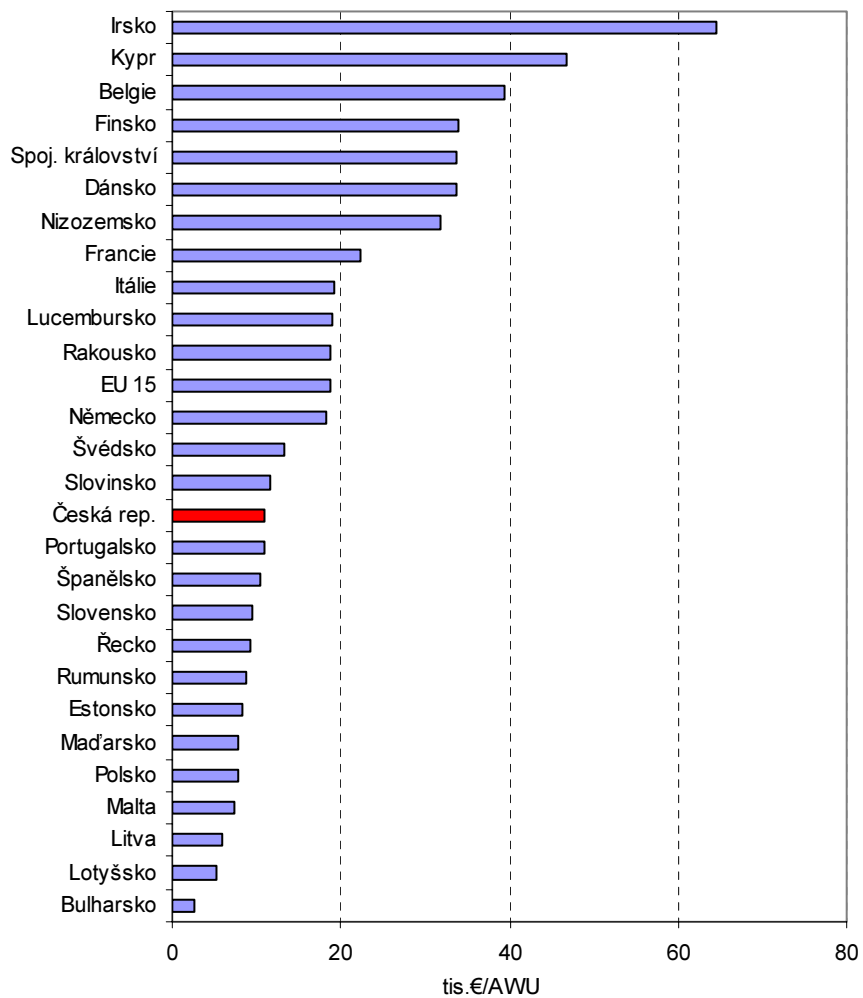
		2003	2004	2005	2006	2007	2008
EU15	%	9,9	9,9	11,0	11,5	10,8	10,4
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	0,0	1,1	1,6	1,0	0,6
Česká republika	%	20,1	16,6	19,6	20,1	17,6	22,2
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-3,6	-0,5	0,0	-2,5	2,1
Německo	%	9,2	8,5	9,3	9,0	7,8	7,5
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-0,8	0,1	-0,3	-1,4	-1,7
Francie	%	9,4	9,5	10,0	10,5	9,9	9,7
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	0,1	0,6	1,1	0,5	0,3
Rakousko	%	6,8	6,9	7,8	7,8	7,4	7,1
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	0,1	1,0	0,9	0,6	0,3
Polsko	%	5,6	4,2	4,7	4,8	4,6	5,1
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-1,4	-0,9	-0,9	-1,0	-0,5
Slovensko	%	20,5	17,4	19,5	20,2	19,8	18,8
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-3,0	-1,0	-0,3	-0,6	-1,7
Spojené království	%	12,1	12,1	15,5	15,8	15,1	12,9
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	0,1	3,4	3,7	3,1	0,8

V roce 2008 byly náhrady zaměstnancům v České republice 10 957 € na placenou ALI. Ve srovnání s Německem tak byly nižší o 39,8 procentního bodu, s Francií o 50,9 procentního bodu. Nižší byly i ve srovnání s Rakouskem a Anglií. Vysoká mzdová nákladovost ČR (22,2 % v roce 2008) může být způsobena vysokým stavem placené pracovní síly.

Graf 15 Náhrady zaměstnancům na placenou pracovní sílu

Graf 16 Náhrady zaměstnancům na placenou pracovní sílu v roce 2008

6.3. Mezispotřeba

V pojetí souhrnného zemědělského účtu mezispotřeba zahrnuje:

- osiva a sadbu,
- energii,
- hnojiva a prostředky pro zlepšení půd,
- přípravky k ošetření rostlin a proti škůdcům,
- veterinární náklady,
- krmiva,
- údržbu a opravy materiálu a drobného náradí,
- údržbu a opravy materiálu budov a zařízení,
- zemědělské služby,
- finanční a zprostředkovatelské služby nepřímo měřitelné,
- ostatní zboží a služby.

Strukturu mezispotřeby z hlediska účelu nákladů můžeme rozdělit na:

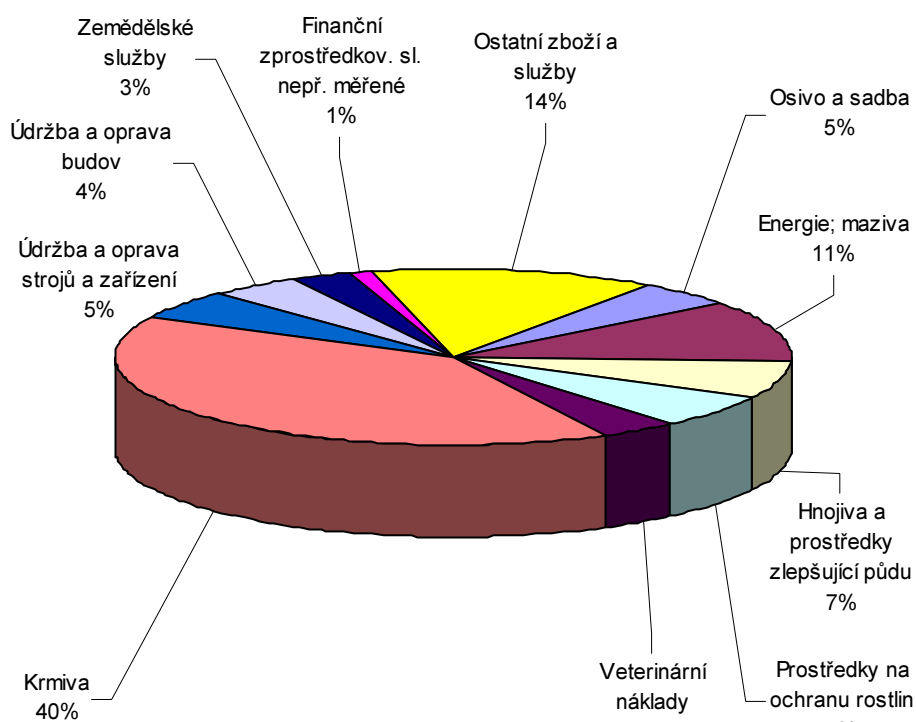
- variabilní náklady rostlinné výroby,
- variabilní náklady živočišné výroby,
- ostatní náklady.

Tab. 24 Mezispotřeba na hektar obhospodařované půdy v ČR

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mezispotřeba	Kč/ha	18 340	21 114	21 249	21 628	24 623	26 295
Bazický index	%	100,0	115,1	115,9	117,9	134,3	143,4
z toho:							
Osivo a sadba	Kč/ha	1 044	978	889	866	1 045	1 209
Bazický index	%	100,0	93,7	85,2	83,0	100,2	115,8
Energie; maziva	Kč/ha	436	1 677	2 411	2 619	2 727	3 019
Bazický index	%	100,0	384,6	553,1	600,8	625,6	692,4
Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	Kč/ha	1 101	1 026	1 177	1 232	1 437	1 839
Bazický index	%	100,0	93,2	106,9	111,9	130,5	167,0
Prostředky na ochranu rostlin	Kč/ha	1 261	1 269	1 324	1 405	1 560	1 607
Bazický index	%	100,0	100,6	105,0	111,4	123,7	127,4
Veterinární náklady	Kč/ha	630	671	657	735	932	953
Bazický index	%	100,0	106,5	104,3	116,6	148,0	151,3
Krmiva	Kč/ha	8 563	9 227	8 369	8 226	10 132	10 527
Bazický index	%	100,0	107,8	97,7	96,1	118,3	122,9
Údržba a oprava strojů a zařízení	Kč/ha	1 030	1 376	1 321	1 341	1 389	1 403
Bazický index	%	100,0	133,6	128,3	130,3	134,9	136,2
Údržba a oprava budov	Kč/ha	870	1 070	1 025	968	1 022	1 125
Bazický index	%	100,0	123,0	117,8	111,3	117,5	129,3
Zemědělské služby	Kč/ha	368	404	608	663	661	714
Bazický index	%	100,0	109,8	165,5	180,4	179,9	194,0
Ostatní zboží a služby	Kč/ha	2 894	3 219	3 265	3 389	3 485	3 589
Bazický index	%	100,0	111,2	112,8	117,1	120,4	124,0

Krmiva představují 40 % celkové tuzemské mezispotřeby. Ostatní zboží a služby spolu s položkou energie a maziva tvoří 25 %. Zbylé položky jsou rozloženy rovnoměrněji a jejich podíl na mezispotřebě je dohromady 35 %.

Graf 17 Struktura mezispotřeby v ČR v roce 2008

Tab. 25 Mezispotřeba na hektar obhospodařované půdy 2008

	€/ha							
	EU15	Česká republika	Německo	Francie	Rakousko	Polsko	Slovensko	Spojené království
Mezispotřeba	1 503,40	1 054,10	2 012,70	1 515,30	1 205,90	894,60	903,60	1 011,40
z toho:								
Osivo a sadba	70,76	48,48	53,32	64,60	49,57	20,92	67,72	49,01
Energie; maziva	160,99	121,04	213,64	132,63	125,03	214,19	111,00	95,42
Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	128,97	73,72	174,68	161,63	55,47	91,94	58,14	118,92
Prostředky na ochranu rostlin	67,26	64,41	95,19	108,30	38,10	28,49	73,50	51,07
Veterinární náklady	40,67	38,21	49,54	53,32	31,30	9,14	21,80	22,11
Krmiva	591,95	422,00	862,65	552,99	510,36	365,07	216,99	307,05
Údržba a op. strojů a zařízení	81,86	56,25	121,09	93,70	75,96	59,19	16,52	56,19
Údržba a oprava budov	25,07	45,09	43,31	11,07	17,74	40,58	34,68	33,00
Zemědělské služby	103,89	28,61	102,83	118,75	76,75	31,78	48,72	60,36

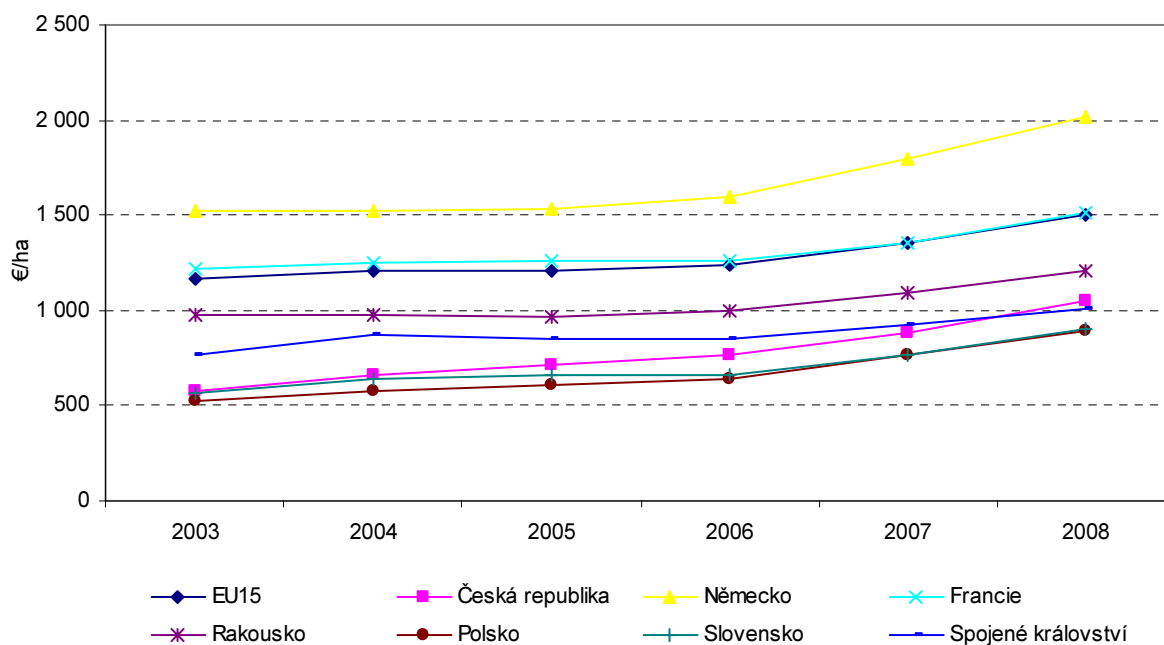
Průměrné tempo růstu mezispotřeby celkem je v České republice 1,12. Z nejvýznamněji zastoupených položek mezispotřeby rostly krmiva průměrným tempem růstu 1,08; ostatní zboží a služby 1,04; energie a maziva 1,47; hnojiva a prostředky zlepšující půdu 1,16 a prostředky na ochranu rostlin 1,05.

Tab. 26 Podíl komponent mezispotřeby na produkci (resp. na produkci RV, ŽV) v ČR

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mezispotřeba / produkce zem. odvětví	%	71,1	65,6	73,5	74,8	72,1	78,3
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-5,5	2,4	3,7	1,0	7,2
z toho:							
Osivo a sadba / produkce rostlinné výroby	%	8,6	5,6	6,3	6,2	5,5	6,9
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-3,0	-2,3	-2,4	-3,1	-1,7
Energie; maziva / produkce zem. odvětví	%	1,7	5,2	8,3	9,1	8,0	9,0
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	3,5	6,6	7,4	6,3	7,3
Hnojiva a prostředky zlepšující půdu / produkce rostlinné výroby	%	9,1	5,9	8,4	8,8	7,6	10,5
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-3,2	-0,7	-0,3	-1,5	1,4
Prostředky na ochranu rostlin / produkce rostlinné výroby	%	10,4	7,2	9,4	10,0	8,3	9,2
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-3,2	-1,0	-0,4	-2,1	-1,2
Veterinární náklady / produkce živočišné výroby	%	4,9	4,9	4,9	5,4	6,7	6,5
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	0,0	0,0	0,5	1,8	1,6
Krmiva / produkce živočišné výroby	%	67,1	67,9	62,4	60,9	72,8	71,6
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	0,8	-4,7	-6,2	5,7	4,5
Údržba a oprava strojů a zařízení / produkce zem. odvětví	%	4,0	4,3	4,6	4,6	4,1	4,2
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	0,3	0,6	0,6	0,1	0,2
Údržba a oprava budov / produkce zem. odvětví	%	3,4	3,3	3,5	3,4	3,0	3,4
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-0,1	0,1	0,0	-0,4	0,0
Zemědělské služby / produkce zem. odvětví	%	1,4	1,3	2,1	2,3	1,9	2,1
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-0,1	0,7	0,9	0,5	0,7
Ostatní zboží a služby/ produkce zem. odvětví	%	11,2	10,0	11,3	11,7	10,2	10,7
Rozdíl proti bazickému roku 2003	p. b.	x	-1,2	0,1	0,5	-1,0	-0,5

Pozn.: RV= Rostlinná výroba (produkce)
ŽV= Živočišná výroba (produkce)

Graf 18 Mezispotřeba na hektar obhospodařované půdy

6.4. Náklady rostlinné a živočišné výroby; ostatní náklady

Jednotlivé položky mezispotřeby jsou rozděleny na variabilní náklady rostlinné výroby a variabilní náklady živočišné výroby, ve smyslu přímých nákladů. Náklady, které nelze v metodice souhrnného zemědělského účtu specificky přiřadit, jsou označeny jako ostatní náklady. Srovnání je provedeno na hektar obhospodařované půdy.

Tab. 27 Variabilní náklady rostlinné výroby na hektar obhospodařované půdy v roce 2008

	€/ha							
	EU15	Česká republika	Německo	Francie	Rakousko	Polsko	Slovensko	Spojené království
Celkem	266,99	186,61	323,19	334,53	143,14	141,35	199,36	219,00
v tom:								
Hnojiva a prost. zlepš. půdu	128,97	73,72	174,68	161,63	55,47	91,94	58,14	118,92
Prostředky na ochranu rostlin	67,26	64,41	95,19	108,30	38,10	28,49	73,50	51,07
Osivo a sadba	70,76	48,48	53,32	64,60	49,57	20,92	67,72	49,01

Tab. 28 Variabilní náklady živočišné výroby na hektar obhospodařované půdy v roce 2008

	€/ha							
	EU15	Česká republika	Německo	Francie	Rakousko	Polsko	Slovensko	Spojené království
Celkem	632,62	460,21	912,19	606,31	541,66	374,21	238,79	329,16
v tom:								
Veterinární náklady	40,67	38,21	49,54	53,32	31,30	9,14	21,80	22,11
Krmiva	591,95	422,00	862,65	552,99	510,36	365,07	216,99	307,05

Tab. 29 Ostatní náklady na hektar obhospodařované půdy v roce 2008

	€/ha							
	EU15	Česká republika	Německo	Francie	Rakousko	Polsko	Slovensko	Spojené království
Celkem	371,81	263,40	516,31	379,83	311,17	355,76	214,22	244,97
z toho:								
Energie; maziva	160,99	121,04	213,64	132,63	125,03	214,19	111,00	95,42
Údržba a op. strojů a zařízení	81,86	56,25	121,09	93,70	75,96	59,19	16,52	56,19
Údržba a oprava budov	25,07	45,09	43,31	11,07	17,74	40,58	34,68	33,00
Zemědělské služby	103,89	28,61	102,83	118,75	76,75	31,78	48,72	60,36

V roce 2008 byly podíly nákladů živočišné výroby na celkové mezispotřebě v České republice 43,7 %, na rostlinné výrobě 17,7 %. Ostatní náklady tvořily 38,6 %. Náklady živočišné výroby ostatních států ve stejném roce byly v rozmezí 26,4 % (Slovensko) až 45,3 % (Německo), náklady rostlinné výroby se pohybovaly v intervalu od 11,9 % (Rakousko) do 22,1 % (Slovensko) a ostatní náklady od 37,9 % (Francie) do 51,5 % (Slovensko).

Nejvyšší průměrné tempo růstu nákladů rostlinné výroby vykázala Francie (1,16); Česká republika s průměrným tempem růstu 1,06 měla dynamiku růstu nákladů rostlinné výroby nejnižší po Polsku (1,05) a Rakousku (1,06).

Tab. 30 Podíl variabilních nákladů rostlinné výroby na rostlinné produkci

%

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
EU15	15,9	15,8	17,4	17,8	17,3	20,4
Z toho hnojiva	6,3	6,3	7,0	7,3	7,2	9,8
Česká republika	28,2	18,7	24,1	25,1	21,4	26,5
Z toho hnojiva	9,1	5,9	8,4	8,8	7,6	10,5
Německo	18,8	16,4	20,2	20,1	19,0	22,3
Z toho hnojiva	8,0	7,2	9,2	9,3	9,0	12,0
Francie	20,7	20,5	21,4	21,9	20,0	24,3
Z toho hnojiva	8,4	8,4	9,0	9,3	8,6	11,8
Rakousko	13,5	12,6	14,8	14,8	13,2	15,2
Z toho hnojiva	4,5	4,4	5,4	5,4	4,8	5,9
Polsko	16,8	16,4	19,0	18,1	15,5	19,5
Z toho hnojiva	8,7	10,1	11,4	11,0	9,2	12,7
Slovensko	34,6	23,4	31,9	34,7	36,1	29,5
Z toho hnojiva	9,9	5,8	9,7	10,4	10,5	8,6
Spojené království	28,3	32,0	39,6	36,4	34,4	36,6
Z toho hnojiva	11,9	12,6	15,5	15,1	14,2	19,9

Tab. 31 Variabilní náklady živočišné výroby€/VDJ¹⁾

	2003	2005	2007
EU15	527,1	529,8	637,7
Z toho krmiva	489,5	488,5	594,0
Česká republika	459,7	519,8	682,9
Z toho krmiva	428,2	482,0	625,3
Německo	593,2	596,5	747,7
Z toho krmiva	562,5	556,9	704,6
Francie	562,9	568,8	658,4
Z toho krmiva	510,3	511,5	599,7
Rakousko	520,4	531,9	627,5
Z toho krmiva	486,0	495,1	589,1
Polsko	304,3	321,5	462,0
Z toho krmiva	296,1	310,3	450,6
Slovensko	374,9	486,7	524,8
Z toho krmiva	341,7	441,5	471,3
Spojené království	264,8	265,1	331,0
Z toho krmiva	239,5	236,5	299,1

¹⁾ VDJ = velká dobytčí jednotka

K dispozici časová řada 2003,2005,2007. Zdroj FSS.

Variabilní náklady rostlinné výroby v České republice roku 2008 činí 186,61 €/ha. Vyšší variabilní náklady než Česká republika měla Francie (334,53 €/ha), Německo (323,19 €/ha) a Spojené království (219,00 €/ha). Spotřeba hnojiv na hektar obhospodařované půdy je významným intenzifikačním faktorem.

V letech 2003 – 2008 mělo průměrné tempo růstu spotřeby hnojiv v České republice (1,16) druhou nejvyšší hodnotu po Polsku (1,23) ze sledovaných států. Přesto však náklady na hnojiva v roce 2008 zůstaly pod průměrem spotřeby hnojiv Německa, Francie i Polska.

Variabilní náklady živočišné výroby České republiky v roce 2007 byly 682,9 €/VDJ, což je po Německu nejvyšší hodnota ze sledovaných států a překračovala i průměr EU 15 (637,7 €/VDJ). Podobná charakteristika platila i pro náklady na krmiva s 625 €/VDJ (ČR) oproti hodnotě 594 €/VDJ (EU 15).

Průměrné tempo růstu celkové mezispotřeby v ČR bylo 1,12. Pro srovnání, průměrné tempo růstu produkce zemědělského odvětví bylo 1,10. Relace mezi dynamikou mezispotřeby a produkcí zemědělského odvětví neposkytuje prostor pro růst ostatních nákladových položek zemědělského odvětví.

Jednoznačně převažovaly přímé náklady živočišné výroby nad náklady rostlinné výroby. Ostatní náklady na hektar obhospodařované půdy byly z vybraných států po Slovensku nejnižší.